

ทดลองประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดเพลี้ยจักจั่นฝ้าย,
Amrasca biguttula biguttula (Ishida) ในมะเขือเปราะ
 Efficacy Test of Insecticides for Controlling Cotton Leafhopper,
Amrasca biguttula biguttula (Ishida) on Eggplant

สุชาดา สุพรศิลป์ พุทธิชาติ ปุญวัฒน์ นลินา ไชยสิงห์
 สิริกัญญา ขุนวิเศษ สรรชัย เพชรธรรมรส
 กลุ่มกีฏและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

รายงานความก้าวหน้า

การทดลองประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดเพลี้ยจักจั่นฝ้าย, *Amrasca biguttula biguttula* (Ishida) ในมะเขือเปราะ ทำการทดลองระหว่างเดือนธันวาคม 2559-กุมภาพันธ์ 2560 ดำเนินการทดลองที่แปลงมะเขือเปราะของเกษตรกร อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block Design มี 4 ซ้ำ 6 กรรมวิธี ได้แก่ สาร buprofezin 40% SC, etofenprox 20% EC, imidacloprid 70% WG และ flonicamid 50% WG อัตรา 20, 40, 10 และ 20 มล./น้ำ 20 ลิตร ตามลำดับ เปรียบเทียบกับสาร imidacloprid 10% SL อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร และกรรมวิธีไม่พ่นสาร เริ่มพ่นสารตามกรรมวิธีต่างๆ เมื่อมะเขือเปราะอายุ 40 วัน หลังย้ายกล้าปลูก พบว่า สารกำจัดแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายในมะเขือเปราะเทียบเท่าถึงดีกว่าสารเปรียบเทียบกับ imidacloprid 10% SL อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร ได้แก่ สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร buprofezin 40% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และการพ่นสารทุกกรรมวิธีไม่พบอาการเป็นพิษกับมะเขือเปราะ

รหัสการทดลอง 03-32-60-01-01-00-01-60

คำนำ

เพลี้ยจักจั่นฝ้าย *Amrasca biguttula biguttula* (Ishida) เป็นแมลงศัตรูสำคัญที่ระบาดตามแหล่งปลูกทั่วไปของพืชตระกูลมะเขือและพืชตระกูลถั่วในประเทศไทย เช่น มะเขือ มะเขือเปราะ ฝ้าย ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง ปอแก้ว กระเจี๊ยบเขียว เป็นต้น สามารถเข้าทำลายพืชได้ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย โดยจะใช้ปากซึ่งมีลักษณะเหมือนปลายเข็มแทงเข้าไปในเนื้อเยื่อของใบพืชเพื่อดูดน้ำเลี้ยง ทำให้ขอบใบงอขม่ง ใบหงิกงอ ใบเหลืองต่าง ใบเหี่ยวแห้ง และร่วงไปในที่สุด ดังนั้นเกษตรกรจึงต้องหาวิธีการป้องกันกำจัดซึ่งโดยทั่วไปวิธีการที่เกษตรกรนิยมใช้มากที่สุดและเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดในการป้องกันกำจัดแมลงชนิดนี้คือการพ่นสารฆ่าแมลง จึงจำเป็นต้องพ่นสารฆ่าแมลงสม่ำเสมอ เนื่องจากสารฆ่าแมลงบางชนิดมีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดค่อนข้างต่ำ ในบางพื้นที่การใช้สารฆ่าแมลงชนิดเดิมติดต่อกันเป็นระยะเวลานานๆ ทำให้แมลงสร้างความต้านทาน ที่สำคัญพืชตระกูลมะเขือเป็นสินค้าผักสดหนึ่งใน 3 กลุ่ม ที่สหภาพยุโรปประกาศระเบียบตรวจเข้ม เนื่องจากพบสารตกค้างและศัตรูพืชกักกัน ส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าไปยังสหภาพยุโรป เพราะสินค้าจะต้องถูกกักที่ด่านนำเข้าของสหภาพยุโรป เพื่อรอการตรวจสอบเอกสารและวิเคราะห์ผลทางห้องปฏิบัติการ ต้องใช้ระยะเวลา 3-5 วัน รวมทั้งยังทำให้เกิดความล่าช้าในการจัดส่งสินค้าให้แก่ร้านค้าปลีก ซึ่งผู้ประกอบการต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบเพิ่มขึ้น สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผักตระกูลมะเขือพบสารตกค้างในปริมาณมาก เนื่องจากศัตรูพืชที่เป็นศัตรูพืชกักกันที่หากตรวจพบติดไปกับสินค้าจะถูกระงับการส่งออก (พณรัตน์ และพรณนีย์, 2554) กลุ่มวิจัยกีฏและสัตววิทยา จึงจำเป็นต้องทดสอบหาสารป้องกันกำจัดเพลี้ยจักจั่นฝ้ายชนิดใหม่ๆ ที่มีลักษณะการเข้าทำลายแมลง (mode of action) แตกต่างกันหลายประเภท เพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกรใช้สลับกลุ่มในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

วิธีดำเนินการ

อุปกรณ์

1. แปลงมะเขือเปราะ
2. สาร buprofezin 40% SC, etofenprox 20% EC, imidacloprid 70% WG
flonicamid 50% WG และ imidacloprid 10% SL
3. เครื่องยนต์พ่นสารสะพายนหลังแบบใช้แรงดันน้ำสูง
4. ปู่เคมี และ สารจับใบ
5. กระบอกตวงขนาดเล็ก และ ถังน้ำพลาสติก
6. แผ่นป้ายแสดงกรรมวิธี และอุปกรณ์จัดบันทึกข้อมูล

วิธีการ

ดำเนินการทดลองในแปลงมะเขือเปราะของเกษตรกรขนาดแปลงย่อย 28.80 ตารางเมตร ทำการพ่นสารทดลอง 3 ครั้ง ทุก 7 วัน เริ่มพ่นสารตามกรรมวิธีต่างๆ โดยใช้เครื่องยนต์พ่นสารสะพายนหลังแบบแรงดันน้ำสูงอัตราพ่นตามคำแนะนำคือ 80 ลิตรต่อไร่ เมื่อพบเพลี้ยจักจั่นมากกว่า 2 ตัว/ใบ ตรวจ

นับจำนวนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉพาะตัวอ่อน โดยเลือกสุ่มมะเขือเปราะในแถวกลาง แปลงย่อยละ 10 ต้น (ไม่ตรวจนับแถวริม) วิธีการสุ่มตรวจนับตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายที่ใบบริเวณยอด สุ่มนับต้นละ 5 ยอด ยอดละ 2 ใบ นับใบที่ 3 - 4 จากยอด ตรวจนับก่อนพ่นสาร และหลังพ่นสาร 3, 5 และ 7 วัน บันทึกจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้าย วิเคราะห์ผลทางสถิติจำนวนหนอนเจาะสมอฝ้ายในแต่ละครั้งที่ตรวจนับ โดยถ้านับจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายก่อนพ่นสารไม่แตกต่างกันทางสถิติ วิเคราะห์ความแปรปรวนหลังพ่นสารด้วยวิธี Analysis of Variance ถ้านับจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายก่อนพ่นสารแตกต่างกันทางสถิติ วิเคราะห์ความแปรปรวนหลังพ่นสารด้วยวิธี Analysis of Covariance จากนั้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติแล้วเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (DMRT) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย บันทึกอาการเป็นพิษต่อพืช เปรียบเทียบต้นทุนการพ่นสาร

วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block Design มี 4 ซ้ำ 6 กรรมวิธีดังนี้

1. กรรมวิธีพ่นสาร buprofezin 40% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร
2. กรรมวิธีพ่นสาร etofenprox 20% EC อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร
3. กรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
4. กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
5. กรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 10% SL (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร
6. กรรมวิธีไม่พ่นสาร

การบันทึกข้อมูล

- บันทึกจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้าย
- บันทึกผลกระทบท่อพืช
- บันทึกต้นทุนการพ่นสาร

เวลาและสถานที่

ทำการทดลองระหว่างเดือนธันวาคม 2559-กุมภาพันธ์ 2560 ที่แปลงมะเขือเปราะของเกษตรกรอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ผลและวิจารณ์ผลการทดลอง

จำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้าย (Table 1)

การพ่นสารทดลองครั้งที่ 1

ก่อนพ่นสารทดลอง พบว่า ทุกกรรมวิธีมีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยมีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ยระหว่าง 3.62-4.48 ตัว/ใบ จึงวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายหลังพ่นสารด้วยวิธี Analysis of Variance

หลังพ่นสารทดลอง 3 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร buprofezin 40% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้าย

เฉลี่ย 0.47 และ 1.24 ตัว/ใบ ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 3.17 ตัว/ใบ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และกรรมวิธีพ่นสารเปรียบเทียบ imidacloprid 10% SL อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 1.62 และ 1.68 ตัว/ใบ ตามลำดับ ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร etofenprox 20% EC อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 3.61 ตัว/ใบ มากกว่าและไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีที่ไม่พ่นสาร

หลังพ่นสารทดลอง 5 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร buprofezin 40% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 0.23 และ 0.89 ตัว/ใบ ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 3.52 ตัว/ใบ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และกรรมวิธีพ่นสาร etofenprox 20% EC อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร เทียบเท่ากรรมวิธีพ่นสารเปรียบเทียบ imidacloprid 10% SL อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 2.37, 3.46 และ 2.24 ตัว/ใบ ตามลำดับ ไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีที่ไม่พ่นสาร

หลังพ่นสารทดลอง 7 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร buprofezin 40% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 0.15 และ 0.75 ตัว/ใบ ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 5.05 ตัว/ใบ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และกรรมวิธีพ่นสาร etofenprox 20% EC อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร เทียบเท่ากรรมวิธีพ่นสารเปรียบเทียบ imidacloprid 10% SL อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 4.20, 3.14 และ 3.04 ตัว/ใบ ตามลำดับ ไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีที่ไม่พ่นสาร

การพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 เป็นการพ่นห่างจากครั้งที่ 1 แล้ว 7 วัน โดยใช้ข้อมูลจำนวนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายหลังพ่นสารครั้งที่ 1 แล้ว 7 วัน เป็นข้อมูลก่อนการพ่นสารครั้งที่ 2 ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี จึงวิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารครั้งที่ 2 ด้วยวิธี Analysis of Covariance

หลังพ่นสารทดลอง 3 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร buprofezin 40% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 0.08 และ 0.57 ตัว/ใบ ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 3.17 ตัว/ใบ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และกรรมวิธีพ่นสารเปรียบเทียบ imidacloprid 10% SL อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 2.35 และ 2.56 ตัว/ใบ ตามลำดับ ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร etofenprox 20% EC อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 4.35 ตัว/ใบ มากกว่าและไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีที่ไม่พ่นสาร

หลังพ่นสารทดลอง 5 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร buprofezin 40% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 0.02 และ 0.09 ตัว/ใบ ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 2.94 ตัว/ใบ ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 0.81 ตัว/ใบ เทียบเท่ากรรมวิธีพ่นสารเปรียบเทียบกับ imidacloprid 10% SL อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 1.17 ตัว/ใบ แต่ไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีที่ไม่พ่นสาร ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร etofenprox 20% EC อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 2.28 ตัว/ใบ มากกว่าและไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีที่ไม่พ่นสาร

หลังพ่นสารทดลอง 7 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร buprofezin 40% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 0.01 และ 0.31 ตัว/ใบ ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 5.73 ตัว/ใบ แต่ไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 2.79 ตัว/ใบ เมื่อเปรียบเทียบกับกรรมวิธีพ่นสารเปรียบเทียบกับ imidacloprid 10% SL อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร ที่มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 3.86 ตัว/ใบ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร etofenprox 20% EC อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 5.71 ตัว/ใบ มากกว่าและไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีที่ไม่พ่นสาร

การพ่นสารทดลองครั้งที่ 3 เป็นการพ่นห่างจากครั้งที่ 2 แล้ว 7 วัน โดยใช้ข้อมูลจำนวนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายหลังพ่นสารครั้งที่ 2 แล้ว 7 วัน เป็นข้อมูลก่อนการพ่นสารครั้งที่ 3 ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี จึงวิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารครั้งที่ 3 ด้วยวิธี Analysis of Covariance

หลังพ่นสารทดลอง 3 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สาร buprofezin 40% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 0.01, 0.19 และ 1.92 ตัว/ใบ ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 6.44 ตัว/ใบ เมื่อเปรียบเทียบกับกรรมวิธีพ่นสารเปรียบเทียบกับ imidacloprid 10% SL อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 2.37 ตัว/ใบ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ และกรรมวิธีพ่นสาร etofenprox 20% EC อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 5.11 ตัว/ใบ ไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีที่ไม่พ่นสารและกรรมวิธีพ่นสารเปรียบเทียบกับ

หลังพ่นสารทดลอง 5 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สาร buprofezin 40% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 0.01, 0.11 และ 2.14 ตัว/ใบ ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 6.53 ตัว/ใบ เมื่อเปรียบเทียบกับกรรมวิธีพ่นสารเปรียบเทียบกับ imidacloprid 10% SL อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 2.16 ตัว/ใบ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ และกรรมวิธีพ่นสาร etofenprox 20% EC อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 4.73 ตัว/ใบ ไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารและกรรมวิธีพ่นสารเปรียบเทียบ

หลังพ่นสารทดลอง 7 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สาร buprofezin 40% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 0.02, 0.19 และ 1.64 ตัว/ใบ ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 6.42 ตัว/ใบ เมื่อเปรียบเทียบกับกรรมวิธีพ่นสารเปรียบเทียบกับ imidacloprid 10% SL อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 2.81 ตัว/ใบ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ และกรรมวิธีพ่นสาร etofenprox 20% EC อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ย 5.55 ตัว/ใบ ไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารและกรรมวิธีพ่นสารเปรียบเทียบ

สรุปผลการทดลองและคำแนะนำ

ดำเนินการทดลองที่แปลงมะเขือเปราะของเกษตรกร อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างเดือนธันวาคม 2559-กุมภาพันธ์ 2560 เริ่มพ่นสารตามกรรมวิธีต่างๆ เมื่อมะเขือเปราะอายุ 40 วัน หลังย้ายกล้าปลูก พบว่า สารกำจัดแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายในมะเขือเปราะเทียบเท่าถึงดีกว่าสารเปรียบเทียบกับ imidacloprid 10% SL อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร ได้แก่ สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร buprofezin 40% SC อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และการพ่นสารทุกกรรมวิธีไม่พบอาการเป็นพิษกับมะเขือเปราะ (Table 1) เนื่องจากสาร flonicamid 50% WG เป็นสารฆ่าแมลงชนิดใหม่ และอัตราที่ใช้ในการทดลองนี้คือ 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร อ้างอิงจากอัตราที่สารฆ่าแมลงชนิดนี้ที่ขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายกับเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ซึ่งมีประสิทธิภาพที่ดีมากกับเพลี้ยจักจั่นฝ้ายในมะเขือเปราะ ซึ่งต่อมามีข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตราที่ใช้กับเพลี้ยจักจั่นฝ้าย เพียง 3 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ฉะนั้นในปีที่ 2 จะปรับอัตราการใช้ของสารชนิดนี้ เพื่อได้อัตราที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับชนิดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกรอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

พนารัตน์ เสรีทวีกุล และพรธณีย์ วิชชาชู. 2554. อี.ยู.กับสินค้าผักส่งออกของไทย. น.ส.พ. กสิกร.

84 (1): 103-111.

Table 1 Efficacy of insecticides for controlling nymph of cotton leafhopper (*Amrasca biguttula biguttula* (Ishida)) in eggplant at Thamuang District, Kanchanaburi Province, December-February 2017

Treatment	Rate of application (g. mL/20 l of water)	Before app.	Average number of cotton leafhopper (nymph) (insects/leaf)							
			After app.1 st (days)	After app.2 nd (days)	After app.3 rd (days)	After app.4 th (days)	After app.5 th (days)	After app.6 th (days)		
1. buprofezin 40% SC	20	3.64	1.24 a ^{1/}	0.89 a	0.75 a	0.57 a	0.31 a	0.19 a	0.11 a	0.19 a
2. etofenprox 20% EC	40	4.22	3.61 c	3.46 b	4.20 b	4.35 c	5.71 b	5.11 bc	4.73 ab	5.55 bc
3. imidacloprid 70% WG	10	4.48	1.62 ab	2.37 b	3.14 b	2.35 b	0.81 bc	2.79 ab	1.92 a	2.14 a
4. flonicamid 50% WG	20	3.62	0.47 a	0.23 a	0.15 a	0.08 a	0.02 a	0.01 a	0.01 a	0.02 a
5. imidacloprid 10% SL (standard)	40	3.80	1.68 ab	2.24 b	3.04 b	2.56 b	1.17 b	3.86 b	2.37 ab	2.16 a
6. Untreated	-	4.07	3.17 bc	3.52 b	5.05 b	4.63 c	2.94 c	5.73 b	6.44 c	6.42 c
CV (%)		45.3	51.5	37.9	48.2	38.6	45.8	72.0	72.3	75.1
R.E.(%) ^{2/}		-	-	-	-	55.40	79.60	49.67	196.70	154.4

^{1/} In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT

^{2/} Relative efficacy